

ČE SE USTAVI MOTOR

Avtor novele Tone Sifrer je bil rojen 8. VI. 1911 v Zabnici. Po opravljeni diplomi na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je ostal na svojem domu in čakal na službo. Čakal je skoraj tri leta, od junija 1936 do februarja 1939, medtem pa si je služil kruh na najrazličnejše načine. Poleti, v času glavne mlačve, je kot strojnik Kmetijske zadruge v Zabnici hodil z mlatilnico od hiše do hiše, spoznaval kmečke ljudi in trdoto njihovega dela, jih poslušal in srkal vase njihovo preprosto modrost, obenem pa se je resno pripravljaj na pisateljski poklic. Strojnik v noveli, ki jo objavljamo, je torej pisatelj sam, podobno Lenarta Starmana pa je Sifrer dobil v sosednji vasi Dorfarje, a jo je v svoji domišljiji preuredil in izpopolnil. Novela »Če se ustavi motor« do sedaj še ni bila objavljena. Avtor jo je hotel še predelati ter jo stilno in vsebinsko izboljšati, a je pozneje nekatere momente iz nje uporabil v noveli »Hlapec Lenart Soc«, ki je izšla l. 1941 v Ljubljanskem Zvonu. Tone Sifrer je bil aprila 1942 ustreljen kot talec.

Jerom Movrin je prignal konja prav pred vežna vrata in zaklical ženi v kuhinjo:

»Pripravi, kar imaš! Potočen je vpregel že v zadnji voz; od kozolca koj pridejo, tudi od Tisovca že gredo!«

Nato je sunil konju glavo kvišku, da je nehal biti po muhah, in pri-sluhnil. S sosedovega dvorišča se je slišal enakomerno visok ton, znak, da teče mlatilnica prazna. Takoj nato se je znižal, a hitro je dobil svojo višino in jo nenadoma spet zgubil. Tako se je menjavalo od razsvita do mraka, časih še ponoči, štirinajst dni, odkar se je začela na vasi mlatev. Najprej je pel ta glas po okoliških kmetijah, zatem se je zajedel v gornji del vasi, a nekaj dni sem se je držal na sredini. Pred tem glasom so se praznili kozolci, nato so stali naloženi vozovi pred hišami; skoro neopazno so izginili, kakor bi bili skopneli, in pod strehami so bili odri natlačeni s trdo zvezanimi otepi in skrinje polne suhega, dišečega žita.

»Pri Potočnu so začeli zadnji voz!« je spet zaklical. Potegnil je konja, ki je iskal trave pod hruško na dvorišču, in ga odgnal v hlev, ne da bi mu bil snel komat. Pogledal je za hribe: bele megle neznačilnih oblik so obetale, da bo vreme obstalo; lahna burja je časih potegnila po dvorišču in vznemirila samo bilke sena, ki so visele izpod odnaše. Dan je bil jasen, sonce je skoraj peklo, dasi je tekla šele deseta... Po lesenih stopnicah je Movrin stopil na svisli in pregledal odre. Vse je bilo prazno, pometeno, deske so bile na gosto položene po tramih, da ni mogel nihče vtakniti nogo skozi špranjo, kdor le ni bil preveč nepreviden.